

ცოთისა და მეგრელ ვაჭრებს ტი-
რილი და ჩიეილი აღარას არგებს. გორუ ჩვენ მოძმე ვაჭრ გურჯებს,
შინც ამათგანი უფრო გამჭრიახ და
მიხვდებილი იყო, ორის-სამის წლის
წინათვე შეიტყო ბათომის მომავალი
ბედი და ცოთს თავი დააწება.

ცოთელებს და საზოგადოდ მეგრელ
ვაჭრებს ეს გზა დარჩენიათ, ბათომ-
სიც გაიკეთონ ბუდე. შეელაზე უკე-
თესად მათ შეუძლიათ ხერხიანად საქმე
წაიყვანონ. თუკი ტრაპიზონიდამ და
ტფილისიდამ სომხები და ბერძნები
ცარიელის ჯიბით მოვიდნენ და სიქ-
მები მოაწყეს, რასაკირველი; რომ
მეგრელ ვაჭრებს უფრო მარჯვეთ შე-
უძლიათ, რადგან აცლოსა სცხოვ-
რობენ; შეუძლიათ ძველს ბინაზე
რაც სავაჭრო აქვთ, იქაც ნელ-ნელა
ივაჭრონ და ნელ-ნელა შეამცირონ
და ბათომშიაც ნელ-ნელა ფეხი გა-
ვარჩონ.

ბათომი ქართველიანის ქალაქია,
როგორც ცოთი იყო, მეგრელებმა,
გურულებმა და საკუთრად ფუთელე-
ბმა ერთმანეთს მხარი უნდა მისცენ
გზა უჩვეონ. თორემ კარგა უნდა
იცოდნენ, რომ ართვინისა, აზრუშისა,
ტრაპიზონისა და ტფილისის სომხები
და ავრეთვე ბერძნები ბათომში თუ
გამაგრდენ, ცოთმიაც გადმოელენ,
ბურიაშიაც და სამეგრელოშიაც. რც
აქამდის ვაჭრობა მეგრელ გურულებს
და იმერლებს ხელში ეჭირათ, იმასაც
ხელიდამ გამოაცლინ თვით იმათ
ეხლანდელ აღვილ ბინაზედ. რათა? და
იმიტომ რომ ერთმანერთის მხრის
მიცემა იციან.

აზასთან ავე უნდა ვიცოდეთ, რომ
ბათომში იქაური ადგილ-აბრივი ჩვე-
ნი მოძმე ქართველები მ. ჭმადინები
ვაჭრობენ, რომელთაც ტრ. პიზონის
და ართვინის სომხები და ბერძნები
საქმეს უჭირებენ. მა ჩვენ მოძმებს
უნდა დაეხმარენ, რჯულით სხვანი
არიან, მაგრამ ენითა და სისხლით
ჩვენი მოძმე გურჯები, ქართველები
არიან. მათ პატიოსნური ვაჭრობა
და პირი იციან, ორ-პირობა, ტუუება
მათ არ შესჩევიათ. ისე სხვებთან

ცოცხლები სულელიც კი იქნება, იმათ
თავი ვანებოს და ჩვენთან წამოვი-
დეს: საცა ლამაზი ნინუცა, ქეცუცა;
ვარინკა, სონჩხა, და პოლიჩკა სულ
იქ არიან.

— შენმა მჩემ ჭკვა თუ საღმე ყო-
ფილა, ისევ იმაში, წალ-ულლულა
ერთმა ბოლოზედ მჯდომმა. და შემ-
დეგ ჩვეულებრივ გაგრძელდა ხუმრი-
ბა და ოხუნჯობა. ამათი სიტყვა, არ
გაცრუედა.

ტიტიკა მრთლად ქრის რომში
ჩაერდნილიყო. მა წალა და ესეც კა-
ლაპოტი, თუ არ გაეწყო?.. დეთის
წყალობა მქონდეს, რომ ტიტიკა იქ
მოილხინა. ლეკური, დავლური, პოლკა,
მაზურკა და ვინ იყის რაები არა, უვე-
ლა იმის „ფეხიდვინ“ გამოდიოდა!
„თავებს“ კი თოთქოს უფლა განძრას
შეურაცყოფას აყნებდნენ, უურიც
არაენ ათხოეთ, საბოლოებს იმა-
თაც დაედოთ დალლილ-დაქანუ-

ერ მოეწყობიან მეგობრულად, რო-
გორც ჩვენ მოძმე ვაჭრ გურჯებს,
ოლონდე ორგულობა არ უყოთ.

დროა ჩვენმა ქართველმა ვაჭრებმა
თვალი გააღონ. დროა თვითონ იყვ-
ნენ თავიანთს ქვეყანაში მოვაჭრედ.
მხარა რაც აქამდის ვახარეთ დავნე-
ბეთ ცხრა მთას იქითა გადმოხევწილ
სომხებსა და ბერძნებსა. მხარა იმათი
უურ მოჭრილი ყმობა და იმათი ჯი-
წაიყვანონ. თუკი ტრაპიზონიდამ და
ტფილისიდამ სომხები და ბერძნები
ცარიელის ჯიბით მოვიდნენ და სიქ-
მები მოაწყეს, რასაკირველი;, რომ
მეგრელ ვაჭრებს ეს გზა დარჩენიათ, ბ. თომ-
სიც გაიკეთონ ბუდე. შეელაზე უკე-
თესად მათ შეუძლიათ ხერხიანად საქმე
წაიყვანონ. თუკი ტრაპიზონიდამ და
ტფილისიდამ სომხები და ბერძნები
ცარიელის ჯიბით მოვიდნენ და სიქ-
მები მოაწყეს, რასაკირველი;

კუთათური ამბები

ბახეის წევრთა ქრება.

სხდომა მესამე, 20 მაისს.

325 წევრი, 425 კუნძის მექანი,
დაესწრო დღევანდელ სხდომას.

თავსმჯდომარე ეკითხება, კრებას:
როგორ გადასწყდეს დირექტორთ
ჯამაგირების შემცირების საქმეო, კუნ-
ძით თუ სხვა ნაირათო, და რამდენად
შემცირდეს ეს ჯამაგირებით?

გ. ამულაქებ გადაგვახტუნა სატრან-
გეთში და შეგვიყვანა ნაციონალურ
ძრებაში, რომლის წევრით თითქმის
დაადარა ჩვენი მექია და ნესტორი და
მერე ისევ ჩვენს კრებაშივე დაგვაბრუ-
ნა; ამტკიცებდი, რომ სამართლიანი
იქნება თუ დირექტორებს 180 მ.ნ.
ჯამაგირებს 1400 ანუ 1300 მანეთ-
ზე შევამცირებოთ.

კრებაში ცხადდა სხანს, რომ უმრავ-
ლესობას პსურს ამ ჯამაგირების შემ-
ცირება, მაგრამ რამდენად უნდა შემ-
ცირდეს? — მაზე კი სხვა-და-სხვა აზრი
ისმის: ზოგი ათას სამასამდე შემცი-
რებას თხოვულობს, ზოგი 1200-მდე,
ზოგი 1500-მდე. ბოლოს და ბოლოს
უკანასკნელის მომხრენი უფრო გა-
მრავლდა.

ანტ. დღორთქიფანიძე. ჯამაგირების
შემცირებას, ჩემის აზრით, ის ემჯო-
ბინება, რომ შეეუმციროთ ზოგადი
ჯამი იმ ფულისა, რომელიც მათ ეძ-
ლებათ ჯამაგირებან - პოლცენტებიანა;
მაგალითად, დაენიშნოს მათ სულ
2400 მან. თუ %/% (პოლცენტები)

ლებს დაიცულ შაშებიერით პი-
რები და ადენდნენ ამოდენა მტვერს
მუსრს. მართალია, მტვერი მუდაშ
მუქთია და ფასი არ გაუვათ, მაგრამ
ისიც კი მართალია, რომ მტვერი
ალაგს ვერ დაიჭირს და მე
რომ ეყოფილიყვავი, ათასჯერ თავის
იციარიელს ვირჩევდი სიმტერიანეს,
მაგრამ. . თუ კი თავები არა ზრუნა-
ვენ თავიანთების, ფეხებს მათვის
რა დარღი აქვთ. ჰო, რაკი იყოათ,
უეცველია, არც იმის მოაზრების შენ
ექნებათ და ნუ ვავამტუნებთ.

ზალა მოგახსენოთ, რომ ტ-ტიკონ
თავის მოსელით რამდენსამე იქ მყოფს
პირთ, მამა კაც — კავალებებს დიდი
დაელება გაუწია. თუმცა დაიგვიანა
შემცირებან მათვის გაუჩინათ. ჩერ
ერ ერთი, რომ, თუ ეს არა, საწყა-
ლი „კავალებები“ სწორედ შესაბრა-
ლისნი იყვნენ, როგორც საზოგადო
უკველთების და უკველგან, სადაც ქა-

იმდენი მოუწევს, რომ ამ ჯამს გა-
დაცილებს, გარდამეტებულს ნულარ
მიეცემთ, თუ არა და შეეუმსოთ.

კირ. დღორთქიფანიძე. ასე არ შეიძ-
ლება. მისამსახურ კაცმა ნამდვილად
უნდა იცოდეს რამდენი ეძლევა მას
ჯამაგირება. ბარდა ამისა იგი თვე-და-
თე ილებს ხოლმე ჯამაგირება და, თუ
წლის ბოლოს, მაგალითად ესთქათ,
მეტი დაურჩა წალებული, შეიძლება
ხელიად ვეღარ დაპრენულს, ვალად
დარჩეს მაზე და ბანქს მისი დევნა
დასჭირდეს. ჯამაგირების შემცირებას
მე მცრევნია %/% მოსპონს, მაგრამ
ეხლა ჯამაგირება შემცირებაზე იმიტომ
აღიძროს ლაპარაკი, რომ ზედამე. კო-
მიტეტისაგან წრეულს ნება-რთვა არ
არის წესდების შეცვლაზედ ლაპა-
რაკი...

6. ყიფანი ამბობს, თუ კი წინედ,
როდესაც უფრო ნაკლები შრომა
იყოვა, ეს ჯამაგირებივე იყო და
არ ამცირებდით, ეხლა, როდესაც
ბანკში შრომაში იმატა, როგორ უნდა
შეიძლებოდეს მათი შემცირება? მე
ჩემის მხრით ძალიან წინააღმდეგი
ვარ ჯამაგირების შემცირებისა, და
ერთობ მოწადინე ვარ იმისი, რომ
%/% მოსპონს. %/% მოსპონაზე
გაისად შეგვეძლება ლაპარაკი...

ი. ვარდაბამ ერისთავი. ნუ დაგვი-
წყდებათ, რომ წინედ ერთი დირექ-
ტორთაგანი კასირის თანამდებობასაც
ასრულებდა, და ეხლა კი ცალკე კას-
სირი გაუვთ, რომელსაც 1,000 მ.ნ.
მეტი აძლევთ! შრომა მოგემატა? კა-
ცებიც მოგემატა! და ამ მომატებულ
კაცებს თან-და-თან ჯამაგირებიც ემ-
ტებათ! მოეკლოს თითო დირექტო-
რის ჯამაგირების 800 მანეთი, დამტასე-
ბლებისას 300 და ამ მონაკლისი უუ-
ლებით შევეწიოთ სენას დარიან მოს-
წალე შეილებს! (ბრავო და ხანგრძ-
ლივი ტაში).

— მოკლოს, მოკლოს! იძახის
ურავლებობა.

— არა! გაისმის დანარჩენთაგან.

— ძეტი მოგვეცით, რან გაგვა-
სწოროს!

თავმჯდომარე დაგამს უუთს ბე-
რი არ შერება, უკუნტესობა შემცირებული
ჯამაგირების მისამართი და უკალ-
ული. სხდომა შეწყდა 15 წ.მით.

შეწყვეტის გათავების შემდეგ თავი-
მჯდომარე აცხადებს, რომ ამ საქმე
მე უკენჭოთ ვერ გადაგაწყვეტინებ-
თა. ბევრს ორი კონჭი აქვთ და რამდე-
ბო ვერ დ.ი. ხედენო თავის აზრის
გამოსათვეში დასჭირდეს? თუ მან ცა-და-მინ-
უკენჭოთ“ დაიხემიეთ, გთხოვთ ეს
გამანთავისუფლოთ თ ესმჯდომარე-
ბისაგან, თუ არა და კონჭი, უნდ-
ჭიროთ.

პრეძება თანხმდება. დაიღვინა კი-
ხა: დარჩეს 1,800 მ. დირექტორების
ჯამაგირების თვე 1,500 მ. შემცირდე-
ბა იდგა უუთი, იყარა კენჭი. 196 კუ-
ჭი ამოციდა უწინდელი ჯამაგირების
დარჩენისკენ და 129 ჯამაგირების

